

קסו. מה דין הבן באופנים הבאים:

- א. נשבעו שניהם והודה האב בלבד.
- ב. נשבעו שניהם והודה הבן. (קד:)

א. אם אין עדים – הבן פטור מקרן וחומש. ואם יש עדים – משלם הבן קרן וחומש ופטור מן האשם.
ב. אם הגזילה קיימת – משלם קרן וחומש. ואם אינה קיימת – פטור מן החומש, וחייב בקרן אם יש אחריות נכסים, ועמד האב בדין קודם מיתתו.

קסז. א. גזל חפץ השהו פרוטה, והזול – האם וכמה חייב להשיב לבעלים (מה הדין כשהחפץ בעיניו, ומה הדין כשאינו בעיניו)?

- ב. גזל חפץ פחות משהו פרוטה – האם חייב להשיבו?
- ג. גזל שני חפצים השוים יחד פרוטה אחת, והחזיר אחד מהם – האם חייב להחזיר את השני, והאם מתקיימת כאן מצות השבה? (קה.)

א. אם החפץ בעין – משיבו כמות שהוא (כחמץ שעבר עליו הפסח). ואם לאו – משלם כפי שוויו בעת הגזילה.
ב. לפי לשון ראשונה בדברי רב פפא, משמע שחייב להשיבו, שמא תייקר שוב. וללשנא בתרא דר"פ, וכן משמע מדברי רבא – אינו חייב. (ע' תד"ה אמר.)
ג. נסתפקו בגמרא מה דינו. ובפירוש המסקנא נחלקו הראשונים אם חייב להשיב או לא. ולכו"ע אין כאן גזילה כעת, ומאידך לא התקיימה מצות השבה בהשבת חצי הפרוטה. (ולל"ק דרב פפא הנ"ל, נ' ודאי שחייב להשיב החפץ הנשאר, שמא תייקר.)

קסח. א. גזל חמץ ועבר עליו הפסח, וכפר ונשבע לשקר והודה – האם חייב קרבן שבועה? ומה הדין אם נשבע לפני שהגיע הפסח?

- ב. הגזול ממון מחבירו ושיקר בשבועה לומר שלא גזלו אלא מצאו, ואחר כך הודה – האם חייב קרבן שבועה?
  - ג. עד אחד שנשבע לחבירו שאינו יודע לו עדות, והודה – האם חייב קרבן שבועה? (קה:)
- א. רבא הסתפק בדבר, ומדברי רבה הוכיחו שחייב. וכל זה כשנשבע לאחר שנאסר, אבל אם קודם, הרי יש כאן כפירת ממון גמורה, וחייב (עפ"י רש"י. והאחרונים דנו אם יכול לומר הש"ל, או משלם תשלומין מעליא – ע' מל"מ גזילה ג, ה; חזו"א ועוד).
ב. בגמרא אמרו (אליבא דרבה) שתלוי, אם אומר לו הילך – פטור, ואם לאו – חייב.
ג. מחלוקת תנאים. וכן אמוראים נחלקו בדבר.

קסט. א. האם אדם נפסל לעדות במקרים הללו: 1. כפר בפקדון 2. כפר במלוה.

- ב. הכופר בפקדון ולא נשבע – האם חייב הוא באונסין, כגזולן? (קה:–קו.)

א. הכופר בפקדון נפסל לעדות לדעת רב ששת. ודוקא אם הפקדון בידו, אבל אם הוא באגם אינו אלא כמשתמט ומדחה אותו ולא נפסל. וכן הכופר במלוה, כיון שאין בידו לפרוע עתה, אינו אלא כמשתמט ולא נפסל. ואם נשבע – פסול בשניהם.
ב. רב ששת אמר שנעשה גזלן ומתחייב באונסין. ודוקא כשהפקדון ברשותו ולא באגם.

קע. שומר שתבעו חבירו, ונשבע כדי להיפטר, ואחר כך נודע ששיקר – האם וכמה משלם, באופנים הבאים:

- א. בטענת 'אבד' ובאו עדים ולא הודה.
- ב. בטענת 'אבד' והודה.
- ג. בטענת 'נגנב' ובאו עדים ולא הודה.
- ד. בטענת 'נגנב' ובאו עדים ואח"כ הודה.
- ה. בטענת 'נגנב' והודה ואח"כ באו עדים. (קו.)

- א. רב פטר, מדכתיב: 'ולקח בעליו ולא ישלם' – כיון שקיבלו שבועה, שוב אין משלם. (ורבא אמר שמסתברים דבריו רק בהלואה ולא בפקדון). ורב נחמן לא סבר כן (וכמותו נפסק להלכה).
- ב. משלם קרן וחומש ואשם.
- ג. משלם כפל. (טבח ומכר – דו"ה).
- ד. תשלומי כפל ואשם. (וחומשו עולה לו בכפילו. וע' בסוגיא בדף סה.).
- ה. קרן וחומש ואשם.

- קעא.** א. האם קיים דין 'טוען טענת גנב' (שאם נשבע ונמצא ששיקר – משלם כפל), כשהמפקיד הינו ילד קטן – ועדיין הוא קטן.
- ב. – הגדיל קודם תביעה.
- ג. – הנפקד אכלו, ובשעה שאכלו כבר הגדיל המפקיד. (קו:)

- א. אין שבועה ואין חיוב כפל.
- ב-ג. לרב אשי אין דין טוען טענת גנב. ולרבי חייא בר אבא אליבא דר' יוחנן יש דין ט"ט"ג. (עתוס').

קעב. האם ארבעת השומרין חייבים שבועה בכפירה בכל ללא הודאה? ומניין? (קו)

- רמי בר חמא אמר שאין חייבין אלא בכפירה והודאה, דכתיב בשומר חנם 'כי הוא זה', ושומר שכר נלמד מג"ש ממנו, וכן שואל מ'וכי ישאל' – ו' מוסיף. ושוכר דינו כש"ח או כש"ש.
- ואולם ר' חייא בר יוסף אמר 'עירוב פרשיות כתוב כאן', ואין צורך בהודאה במקצת אלא בהלואה ולא בפקדון (רש"י). ולר"ת צריכים הודאה במקצת כשטוען 'נאנסו' וכדומה. ולרבי"א ב'נאנסו' אין צריך הודאה, ובכפירה – צריך הודאה במקצת, כבמלוה).

קעג. האם יש כפל ב'טוען טענת גנב' במקרים הבאים:

- א. כשטוען 'נגנב' על כל הפקדון ולא הודה במקצת.
- ב. כששלח בו יד קודם לכן.
- ג. כשלא שלח בו יד.
- ד. כשטוען קודם לכן טענת 'אבד' ונשבע. (קו)

- א. ר' חייא בר אבא אמר שאינו חייב. וחלק עליו ר' חייא בר יוסף.
- ב. הסתפקו בגמרא אליבא דר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן, ורב ששת אמר שפטור. (כמה ראשונים כתבו שממסקנת הגמרא נראה שחייב – ע' רא"ש, וראב"ד בהשגות. והרמב"ם פסק שפטור).
- ג. ר' חייא בר יוסף פטר, ור"ח בר אבא בשם ר' יוחנן חלק.
- ד. פטור.

קעד. האם יש חיוב תשלומי 'חומש' במקרים הבאים:

- א. שומר שטען טענת גנב ונשבע וחזר וטען טענת אבד ונשבע, ובאו עדים שכשנשבע לראשונה – היתה אצלו, ואח"כ הודה הוא ששבועתו האחרונה – שקר.
- ב. שומר שטען טענת אבד ונשבע (והודה) וחזר וטען טענת אבד ונשבע והודה.
- ג. טען אחד מן השוק 'שורי גנבת' והלה הכחיש ונשבע, ובאו עדים שגנב ואח"כ הודה שנשבע לשקר.
- ד. מסר שורו לשני בני אדם לשומר, וטענו טענת גנב, אחד נשבע והודה ואחד נשבע ובאו עדים. (קו:–קח)
- א. נסתפקו בגמרא ופשטו שפטור מן החומש, משום שאותו ממון חייבו בכפל.
- ב. התורה ריבתה חמישיות הרבה לקרן אחת. (וכתבו התוס' שאין גורסים 'הודה' באמצע, כי אז קם ברשותו ואין כאן שום כפירת ממון ופטור מחומש נוסף).
- ג. דייקו מהברייתא שפטור, לפי שחייב כפל על אותו ממון.
- ד. עלה ב'תיקו'.